

SLOVO ÚVODEM

Napadení Ukrajiny Ruskem v roce 2022 přimělo Evropskou unii urychlit přechod k jiným typům energetických systémů, jež budou ve větší míře zahrnovat obnovitelné zdroje energie (OZE). Tato tranzice má významný vliv nejen na energetickou bezpečnost Unie, ale je i jedním z možných řešení probíhající klimatické krize. V květnu 2022 byla zahájena iniciativa REPowerEU s cílem prosazovat šetření energií, diverzifikovat její dodávky a vyrábět tzv. čistou energii. Na evropské úrovni došlo rovněž k revizi směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů – směrnice RED III. Na úrovni České republiky schválila v loňském roce vláda Národní klimaticko-energetický plán, který klade důraz na rozvoj obnovitelných zdrojů a jádra. Problematika rozvoje OZE se promítá i do územního plánování. Poslední legislativní úpravou věnující se této oblasti je zákon o urychlení využívání některých OZE, který nabyl účinnosti 1. srpna letošního roku (ZOZE) a který přináší zjednodušení povolenacích procesů pro výstavbu solárních a větrných elektráren, zejm. prostřednictvím vymezení oblastí pro urychlení využívání OZE (akcelerační oblasti). Podrobnosti o obsahu tohoto zákona spolu s informací o dotacích Ministerstva životního prostředí na snižování energetické náročnosti budov a plánu pro malé a střední reaktory v ČR přinášíme v hlavní rubrice tohoto čísla.

Názorová rubrika podává v jednom z příspěvků ucelený přehled aktuální legislativy problematiky začleňování OZE do územního plánování a přináší srovnání s právní úpravou v Německu a Rakousku, kde jsou obce legislativně vedeny k aktivnímu vymezování ploch pro OZE. Další příspěvky této rubriky jsou věnovány problematice OZE z pohledu krajů – recenzovaný článek reflektující socioekonomické dopady útlumu těžby hnědého uhlí v Karlovarském kraji, změně ZÚR Jihočeského kraje s důrazem na posílení OZE a revizi Strategie ochrany krajinného rázu Kraje Vysočina reflektující umístování záměrů OZE do volné krajiny.

Problematiku rozvoje obnovitelných zdrojů energie reflektuje i řada informačních článků. Z těch zahraničních jsou to např. články věnující se dekarbonizaci vídeňského sektoru vytápění, problematice vnímání přechodu na OZE (zelená nespokojenost) v jednotlivých zemích EU nebo konfliktům vznikajícím v souvislosti s energetickou transformací měst v rámci zahušťování zástavby.

Kromě hlavního tématu přinášíme upoutávku na zajímavé publikace a informační články z odborných konferencí. Stálá příloha pak přináší aktuální metodiky a stanoviska Ministerstva pro místní rozvoj vč. rozboru aktuální judikatury.

redakce U&ÚR